

Sygn. akt VI RCa 152/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Jolanta Piórkowska (spr.)

SO Jolanta Biernat - Kalinowska

Protokolant: st.sek.sąd Izabela Nalikowska

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2017 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. P.**

przeciwko **M. P.**

o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 10 kwietnia 2017 2017 roku

sygn. akt III RC 38/17

I.. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. z dniem 20 stycznia 2017 roku znosi wspólność majątkową powoda W. P. i pozwanej M. P., którzy 2 października 1997 roku w T. zawarli związek małżeński zapisany w rejestrze stanu cywilnego prowadzonego w Urzędzie Stanu Cywilnego w T. za numerem (...),

2. odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami procesu ,

II. nie obciąża pozwanej kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 152/17

UZASADNIENIE

Powód W. P. wniósł o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej pomiędzy nim i jego żoną, pozwaną M. P., pozostającymi w związku małżeńskim od dnia 2 października 1997 r. Wniósł też o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podał, że strony pozostają małżeństwem od 2 października 1997r., jednakże od 2013 r. nie łączy ich żadna więź charakteryzująca pożycie małżeńskie. Podał, że mieszkają w oddzielnych lokalach, nie podejmują wspólnie żadnych decyzji. Wskazał, że z uwagi na narastający między nimi konflikt ma uzasadnione obawy czy

pozwana nie będzie zaciągać zobowiązań finansowych godzących w interesy ekonomiczne rodziny, co jego zdaniem uzasadnia ustanowienie rozdzielności majątkowej z dniem wniesienia pozwu.

Pozwana M. P. w odpowiedzi na pozew wyraziła zgodę na ustanowienie rozdzielności majątkowej wnosząc o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu. Potwierdziła trwałość i zupełność rozkładu pożycia między stronami. Na terminie rozprawy zmieniła stanowisko i podała, że nie zgadza się na ustanowienie rozdzielności majątkowej uzasadniając to m.in. okolicznością, że mimo faktycznej separacji brak jest przeszkód we wspólnym podejmowaniu przez strony decyzji majątkowych, bowiem strony mieszkają na tej samej nieruchomości, choć zabudowanej dwoma budynkami.

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie, sygn. akt III RC 38/17 oddalił powództwo W. P. przeciwko M. P. o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 737 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód W. P. i pozwana M. P. zawarli związek małżeński w dniu 2 października 1997 r. przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w T.. Ze związku tego mają dwie córki. Strony obecnie zamieszkują wspólnie na jednej nieruchomości gruntowej, która jest zabudowana dwoma budynkami. W jednym z nich zamieszkuje powód, a w drugim pozwana. Głównym dochodem rodziny była działalność powoda, który jest artystą malarzem. Pozwana również pracuje zarobkowo. Małżonkowie od 2016 r. mają odrębne rachunki bankowe, nadal jednak wspólnie ponoszą koszty utrzymania nieruchomości, tj. płacą za gaz, prąd, media oraz wspólnie ponoszą koszty utrzymania córek.

Sąd I instancji ustalił również, że przez około 10 lat strony miały wspólne konto i nieograniczony dostęp do środków pieniężnych. Zdarzało się, że pozwana wypłacała pieniądze bez wiedzy powoda. W sierpniu 2016 r. bez wiedzy powoda wypłaciła kwotę 3400 zł na utrzymanie domu, co skutkowało założeniem przez powoda odrębnego konta. W dniu 1 grudnia 2016 r. powód wystąpił z pozwem o separację, zaś pozwana w dniu 6 stycznia 2017 r. złożyła pozew o rozwód wraz z podziałem majątku.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy przyjął, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 52 § 1 i 2 kro z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. Sąd I instancji podkreślił, że ustanowienia rozdzielności majątkowej domagać się można jedynie wówczas gdy dalsze funkcjonowanie ustroju wspólności majątkowej stało się niewskazane, a małżonkowie nie są w stanie dokonać jego umownej modyfikacji. Przy czym przesłanką ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej są ważne powody, przez które rozumie się okoliczności, które powodują, że dalsze trwanie małżonków we wspólności majątkowej nie służy dobru drugiego małżonka, a także rodziny. Ważne powody istnieją zaś gdy zagrożony lub naruszony zostaje interes majątkowy małżonka i podstawy ekonomiczne funkcjonowania rodziny.

Zdaniem Sądu Rejonowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie została spełniona przesłanka istnienia ważnych powodów, albowiem małżonkowie nadal zamieszkują na tej samej nieruchomości i nadal wspólnie ponoszą koszty jej utrzymania. Powód w dalszym ciągu przyczynia się do utrzymania rodziny, a pozwana do października 2016 r. miała dostęp do kont męża i swobodnie dysponowała środkami powoda.

Sąd I instancji wskazał również, że powód nie udowodnił aby obawa, że pozwana będzie podejmowała ryzykowane zachowania finansowe dotyczące zaciągania zobowiązań finansowych godzących w dobro rodziny była realna, gdyż brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwana kiedykolwiek takie działania podejmowała. Fakt podjęcia ze wspólnego konta kwoty 3400 zł. nie daje takiej podstawy, a tym bardziej okoliczności uzasadniającej żądanie powoda.

Sąd Rejonowy podkreślił, że podnoszone przez obie strony okoliczności dotyczące konfliktowych relacji między nimi nie są także wystarczającą przesłanką do orzeczenia rozdzielności majątkowej podobnie, jak fakt wniesienia sprawy o rozwód, wypłaty pieniędzy czy też spór między małżonkami.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zarzucając mu naruszenie art. 52 § 2 kro, art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i ustanowienie rozdzielności majątkowej między stronami od dnia wniesienia pozwu, ewentualnie o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że między małżonkami istnieje stan separacji faktycznej, który uniemożliwia im wspólne działanie w zarządzie majątkiem wspólnym. Podał, że strony nie współdziałają ze sobą, mają sprzeczne interesy, nie potrafią się komunikować ze sobą i mają oddzielne rachunki bankowe. Pozwana nie informowała go o zamiarze podjęcia środków z jego rachunku bankowego, nie informowała o podjętym zatrudnieniu. Podniósł też, że z uwagi na fakt, iż strony znajdują się w głębokim konflikcie nie wie jakie pozwana ponosi koszty utrzymania domu i czy w ogóle je ponosi oraz w jaki sposób dysponuje ich majątkiem wspólnym. Nadto podkreślił, że po zamknięciu postępowania przed Sądem Rejonowym powziął informację, że pozwana bez jego wiedzy i zgody sprzedała ich wspólny samochód.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazała, że żądanie powoda stanowi nadużycie prawa i z uwagi na dobro rodziny jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Zaprzeczyła aby nie poinformowała powoda o fakcie sprzedaży samochodu oraz o tym, że pieniądze pochodzące z jego sprzedaży w całości przekazała ich córce. Podkreśliła, że podjęcia dodatkowego zatrudnienia nie zagrażało interesom majątkowym żadnego z małżonków. Odnosząc się do zarzutu rozdzielenia rachunków bankowych wskazała, że oddzielne rachunki bankowe strony posiadają od wielu lat i nie jest to jakaś szczególna okoliczność, biorąc pod uwagę, że większość małżeństw tak praktykuje. Podała, że to powód zabrał z mieszkania w którym mieszka wraz z dziećmi sprzęty elektroniczne i krzesła grożąc, że je posprzedaje. Zaprzeczyła aby prowadziła hulaszczy tryb życia oraz wskazała, że w miarę możliwości stara się współdziałać z powodem w kwestiach wspólnego majątku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Argumenty apelacji uznane zostały za przekonujące.

Sąd uznał, że przeprowadzone postępowanie wykazało odrębne pod względem finansowym i majątkowym funkcjonowanie stron. Strony nie podejmują wspólnie decyzji majątkowych, nie konsultują ich, ani nawet się o nich nie informują. Pozostają w głębokim konflikcie i brak jest pomiędzy nimi porozumienia, co do zarządu majątkiem wspólnym. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd I instancji, że okoliczność, iż powód nadal łoży na utrzymanie rodziny tj. ponosi częściowo koszty utrzymania córek, czy opłat za dom, wskazuje na zgodny zarząd majątkiem wspólnym.

Należy zgodzić się ze skarżącym, iż pomiędzy stronami istnieje stan separacji faktycznej, tym bardziej, że żadna ze stron stanu tego nie kwestionowała. Strony całkowicie rozdzieliły swoje gospodarstwa domowe i nie zamieszkują wspólnie, gdyż każdy z nich zamieszkuje w odrębnym budynku położonym jedynie na jednej nieruchomości gruntowej. Z faktu, iż zamieszkują one na jednej nieruchomości gruntowej nie można jednakże wyciągać, jak uczynił to Sąd Rejonowy, tak daleko idących wniosków iż oznacza to, że małżonkowie nadal zamieszkują wspólnie. Podkreślić należy, że strony nie kontaktują się ze sobą, nie robią wspólnych zakupów, nie przebywają w budynku zamieszkałym przez drugą stronę, nie znają wysokości ponoszonych przez siebie wydatków. Nie wspierają się i podejmują całkowicie samodzielne wszystkie decyzje.

Powyższe niewątpliwie oznacza, iż panująca między stronami separacja faktyczna oraz silne skonfliktowanie ma znaczący wpływ na gospodarowanie majątkiem wspólnym i je uniemożliwia.

Separacja faktyczna natomiast uzasadnia orzeczenie rozdzielności majątkowej. Utrwalony jest pogląd klasyfikujący faktyczną separację małżonków jako powód ważny w rozumieniu art. 52 kro (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 maja 1997r. III CKN 51/97). Sąd odwoławczy nie podzielił więc stanowiska Sądu I instancji wskazującego na brak istnienia ważnych powodów tj. nagannych zachowań jednego z małżonków, jako przeciwwskazania do uwzględnienia powództwa.

W ocenie Sądu odwoławczego zaistniały przesłanki wskazane w art. 52§1 kro, jako podstawa do orzeczenia rozdzielności majątkowej pomiędzy małżonkami.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. art. 52 § 1 kro i art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i z dniem 20 stycznia 2017 r. zniósł wspólność majątkową powoda W. P. i pozwanej M. P. oraz odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu.

O kosztach instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Wydając przedmiotowe rozstrzygnięcie Sąd miał na uwadze trudną sytuację materialną pozwanej.